

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

20 листопада 2019 р.

Київ

№ 82-р/тк

Про порушення законодавства
про захист від недобросовісної
конкуренції та накладення штрафу

ТОВ «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» повідомляло невизначеному колу осіб на споживчих етикетках продукту власного виробництва «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» неправдиві відомості щодо назви продукту (твердження «Оцет»), який містив у своєму складі кислоту оцтову синтетичну харчову. Такими діями Товариство могло вплинути на наміри цих осіб щодо придбання його товарів.

За результатами розгляду Тимчасовою адміністративною колегією Антимонопольного комітету України справи № 3.4-42/2016 такі дії ТОВ «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» визнано недобросовісною конкуренцією у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, що є порушенням статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

На ТОВ «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» накладено штраф у розмірі 250 000 (двісті п'ятдесят тисяч) грн.

У ході розгляду справи порушення припинено.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 3.4-42/2016, розпочатої за заявою гр. Септа І.М. (далі – Заявник) про порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» (далі – Товариство, Відповідач) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань Житомирського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 04.01.2019 № 56/1 пв/к та від 09.09.2019 № 56-03/61п з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Житомирське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на підставі доручення в. о. Голови Антимонопольного комітету України від 28.04.2016 № 13-02/184 проводило дослідження щодо поширення суб'єктами господарювання, які здійснюють господарську діяльність на території

України з виробництва та/або реалізації оцтової продукції, на етикетці продукції позначень «Оцет» та «Оцтова кислота».

- (2) У додаток до доручення в. о. Голови Антимонопольного комітету України від 28.04.2016 № 13-02/184 до службової записки № 127/02-125 від 26.04.2016 Відділення дорученням в. о. Голови Антимонопольного комітету України від 08.08.2016 № 08-01/210-АМ уповноважено провести дослідження щодо поширення Товариством на етикетці продукції інформації (позначень «Оцет» та «Оцтова кислота»). До доручення додано звернення Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України із заявою про порушення Товариством законодавства про захист від недобросовісної конкуренції. Заявник – громадянин Септа І.М. (м. Запоріжжя).
- (3) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 09.11.2016 № 42-рп/к розпочато розгляд справи № 3.4-42/2016 за ознаками вчинення Товариством порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (4) У ході розгляду справи Товариству були надані обов'язкові для розгляду рекомендації від 26.03.2018 № 20-рк/к про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, а саме: у місячний строк з дня їх одержання усунути причини виникнення ознак порушення та умов, що їм сприяли, шляхом припинення повідомлення невизначеному колу осіб на споживчих етикетках продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» внаслідок обраного способу викладення неправдивих відомостей щодо назви свого продукту (твердження «Оцет»), що може вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання та призвести до досягнення неправомірних переваг у конкуренції.
- (5) Листом від 03.05.2018 б/н (вх. Відділення № 56-01/740 від 10.05.2018) Товариство повідомило (інформація з обмеженим доступом).
- (6) Листом від 04.01.2019 № 56-02/28 Товариству було надіслано витяг з подання з попередніми висновками у справі від 04.01.2019 № 56/1-пв/к.
- (7) Листом від 04.01.2019 № 56-02/36 Заявнику було надіслано витяг з подання з попередніми висновками у справі від 04.01.2019 № 56/1-пв/к.
- (8) Листом від 10.09.2019 № 56-02/1545 Товариству було надіслано витяг з подання з попередніми висновками у справі від 09.09.2019 № 56-03/61п.
- (9) Листом від 10.09.2019 № 56-02/1546 Заявнику було надіслано витяг з подання з попередніми висновками у справі від 09.09.2019 № 56-03/61п.

2. Сторони

- (10) Заявником у справі є гр. Септа І.М. (м. Запоріжжя).
- (11) Відповідачем у справі є ТОВ «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат».
- (12) Згідно з даними з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Товариство є юридичною особою; ідентифікаційний код юридичної особи 32339338. Місцезнаходження Відповідача: 63202, Харківська обл., Нововодолазький район, селище міського типу Нова Водолага, вул. Пушкіна, буд. 49. Дата державної реєстрації: 17.02.2003.
- (13) Види діяльності Товариства за КВЕД: 10.39 Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів; 10.41 Виробництво олії та тваринних жирів; 10.84 Виробництво

прянощів і приправ (основний); 82.92 Пакування; 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля; 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 77.11 Надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів; 77.12 Надання в оренду вантажних автомобілів.

- (14) Отже, Товариство є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. Обставини справи

- (15) Згідно із заявою, гр. Септа І.М. 19.07.2016 придбав продукт з назвою ОЦЕТ в магазині «Копійка», який знаходиться в м. Запоріжжя, вул. Юності, буд. 87. Однак вже вдома після більш детального ознайомлення з етикеткою заявник «виявив, що придбаний продукт не є оцтом – це оцтова кислота синтетична концентрована». Виробник продукту – Товариство (див. фотокопію 1).

Фотокопія 1

- (16) Заявник зазначає, що інформація, яка розміщена на етикетці продукту, є неповною та недостовірною, а зазначення на етикетці напису «ОЦЕТ СТОЛОВИЙ 9%» взагалі є таким, що ввело його в оману. Відповідно до ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови» встановлено інші вимоги щодо сировини та технології виробництва оцтів, ніж ті, що використовуються під час виробництва оцтової кислоти та ті, що були використані під час виготовлення придбаного ним продукту. Заявник підсумовує, що «придбана ... продукція є іншим продуктом, ніж визначено ДСТУ 2450:2006» та ніж та, яку він мав намір придбати. Заявник вважає, що напис «ОЦЕТ» на етикетці придбаного ним продукту містить недостовірну інформацію щодо назви та споживчих властивостей цього продукту. Заявник, як споживач, ідентифікував цей товар саме як оцет столовий 9 %, який повинен бути одержаний відповідно до ДСТУ 2450:2006 методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями з натуральної сировини, що саме й вплинуло на його наміри щодо придбання саме цього товару в роздрібній торговельній мережі. Також Заявник акцентує увагу на тому, що відповідно до етикетки придбаний ним продукт є «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», що взагалі суперечить одне одному та прямо суперечить нормам ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови».

- (17) Заявник вважає, що «з підстави виготовлення та розповсюдження ТОВ «Ново-Водолажський Масло-Жировий Комбінат», та реалізації через магазин «Копійка» та інші торгівельні точки такої продукції, виробником та торгівельними точками поширюється інформація, що вводить в оману, шляхом зазначення на етикетці продукту неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що на пряму впливають на наміри споживачів щодо придбання продукції саме цього суб'єкта господарювання, чим самим порушують норми Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» та Закону України «Про захист прав споживачів».
- (18) Відповідно до матеріалів, наданих Заявником, у центральній частині етикетки продукту розміщений напис «ОЦЕТ», виконаний великими літерами, нижче значно меншими літерами – «оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», ще нижче – «Столовий». Склад продукту: вода питна, кислота оцтова синтетична харчова концентрована. Продукт виготовлено під торговельною маркою «Жирнов».
- (19) У подальшому Товариство у відповідь на розпорядження зазначало, що «...наразі ТОВ «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» не випускає продукцію під назвою «ОЦЕТ СТОЛОВИЙ» (лист від 18.01.2017 № 20/1, вх. Відділення № 1.21/145 від 23.01.2017). У листі від 03.05.2018 б/н (вх. Відділення № 56-01/740 від 10.05.2018) Товариство повідомило (інформація з обмеженим доступом).
- (20) На це варто зазначити, що дорученням в. о. Голови Антимонопольного комітету України від 08.08.2016 № 08-01/210-АМ, у додатку до якого містилось звернення Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України із заявою гр. Септи І.М. про порушення Товариством законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, Відділення уповноважено провести дослідження щодо поширення Товариством на етикетці продукції інформації (позначень «Оцет» та «Оцтова кислота»), а не лише продукції, про придбання якої було повідомлено Заявником. За змістом пункту 17 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), особами, які мають право подавати заяву відповідно до абзацу другої частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» або частини першої статті 28 цього Закону, є суб'єкти господарювання - конкуренти, постачальники чи покупці відповідача та інші фізичні та юридичні особи, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть безпосередньо і негативно вплинути на їхні права. Отже, на підставі вказаної заяви та отриманих від Товариства відомостей Відділенням було розпочато розгляд справи № 3.4-42/2016 та вчинено подальші процесуальні дії (надано рекомендації). У ході розгляду справи досліджувалася продукція одного виробника, а саме Товариства, а той факт, що в заяві порушувалося питання лише щодо одного продукту, не обмежує орган Антимонопольного комітету України, як це і впливає зі змісту доручення в. о. Голови Антимонопольного комітету України від 08.08.2016 № 08-01/210-АМ, у праві дослідження усієї продукції того ж виробника, на етикетках якої міститься позначення «Оцет». Дослідження продукції Товариства проведено Відділенням у межах виконання вищезазначених доручень в. о. Голови Антимонопольного комітету України (від 28.04.2016 № 13-02/184, від 08.08.2016 № 08-01/210-АМ) та розгляду справи, відповідно до норм чинного законодавства.

4. Правова кваліфікація дій Відповідача

- (21) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності.
- (22) Недобросовісною конкуренцією, зокрема, є такі дії у конкуренції, як поширення інформації, що вводить в оману. Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (23) Отже, для доведення складу порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», необхідно встановити, що: 1) суб'єкт господарювання повідомляє безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповні, неточні, неправдиві відомості, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення; 2) такі відомості можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання; 3) дії можуть призвести до досягнення неправомірних переваг у конкуренції.
- (24) Встановленими у справі обставинами, в їх сукупності, доводиться, що Товариство поширювало інформацію, що вводить в оману.
- (25) У статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» визначено, що споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (26) Статтею 39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (статтю 39 виключено на підставі Закону [№ 2639-VIII від 06.12.2018](#) «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», який введений в дію 06.08.2019) було встановлено вимоги до маркування харчових продуктів, зокрема, забороняється обіг харчових продуктів, маркування яких не відповідає вимогам законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів. Маркування харчових продуктів повинно забезпечувати споживача інформацією, яка надає йому можливість здійснити вибір харчового продукту відповідно до потреб споживача.
- (27) Також Технічним регламентом щодо правил маркування харчових продуктів, затвердженим наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.10.2010 № 487, зареєстрованим у Мін'юсті 11 лютого 2011 року за № 183/18921 (втрата чинності від 06.08.2019, підстава – z0522-19, наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 03.05.2019 № 770 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 жовтня 2010 року № 487») (далі – Технічний регламент), було передбачено, що маркування харчових продуктів та спосіб, яким його виконують, не повинні вводити в оману споживача стосовно характеристик харчового продукту, зокрема, його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик

придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання.

- (28) До назви продукту необхідно долучати інформацію щодо характерних властивостей, фізичного стану продукту або спеціального оброблення, якому піддавався харчовий продукт (наприклад, порошкоподібний, сухий, концентрований, заморожений, копчений, пастеризований, охолоджений, стерилізований тощо), якщо відсутність такої інформації може ввести в оману споживача.
- (29) Виробництво оцтів в Україні регламентується ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови», що є обов'язковим для виконання всіма суб'єктами господарювання на всій території України. Згідно із вказаним стандартом:
- цей стандарт поширюється на оцти з харчової сировини, які одержують біохімічним методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями етилового ректифікованого спирту з харчової сировини, спирту, що міститься у виноградних та плодovих виноматеріалах, із подальшою пастеризацією, освітленням, фільтрацією, фасуванням і призначені для використання в харчових цілях;
 - оцет з харчової сировини – водяний розчин оцтової кислоти, одержаний біохімічним методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями харчової спиртовмісної сировини з подальшою пастеризацією, освітленням, фільтрацією, фасуванням;
 - оцет спиртовий – оцет, одержаний методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями етилового ректифікованого спирту з харчової сировини;
 - оцет спиртовий ароматизований – оцет, одержаний доданням до спиртового оцту екстрактів або настоїв сировини рослинного походження чи прянощів, натуральних харчових запашних речовин чи ідентичних натуральним, свіжих або сухих прянощів чи рослинної сировини, фруктових соків, меду;
 - оцет яблучний – оцет, одержаний окисленням оцтовокислими бактеріями яблучних виноматеріалів, зброджених яблучних соків;
 - оцет винний – оцет, одержаний окисленням оцтовокислими бактеріями виноградних виноматеріалів, зброджених соків, витяжок.
- (30) Водночас стандартом Мінагрополітики України «Замінники оцту, одержані з оцтової кислоти. Технічні умови СОУ 15.87-37-411:2006» встановлено, що замінники оцту (у тексті технічних умов СОУ їх розробником застосовано скорочення словосполучення – замінники із застосуванням запашних речовин чи без них словом «оцет») виготовляють шляхом розведення водою харчової оцтової кислоти і застосуванням запашних речовин чи без них, фасовані і призначені для реалізації через торговельну мережу, систему громадського харчування. Залежно від технології виробництва ці замінники оцту поділяють на такі види: столовий та столовий ароматизований.
- (31) Для виготовлення замінників оцту використовують таку сировину: кислоту оцтову лісохімічну харчову 70 % і 80 % (есенцію) згідно з ГОСТ 6968; кислоту оцтову х.ч. льодову згідно з ГОСТ 61 (оцтову синтетичну харчову); запашні речовини: свіжа або сушена рослинна сировина, натуральні екстракти і настої з рослинної сировини, плодovягідні соки, свіжі і сухі прянощі, ароматичні харчові есенції, ефірні масла, синтетичні запашні речовини та інші харчові продукти згідно з чинними нормативними документами та дозволом центрального органу виконавчої влади у сфері охорони здоров'я України для використання на цьому виробництві; воду питну згідно з ГОСТ 2874 та ДСанПіН.
- (32) Тобто, СОУ 15.87-37-411:2006 «Замінники оцту, одержані з оцтової кислоти. Технічні умови» регулює питання виробництва замінників оцту, а не оцту.
- (33) Отже, ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови» (на заміну ДСТУ 2450-94) та СОУ 15.87-37-411:2006 «Замінники оцту, одержані з оцтової кислоти. Технічні умови» визначають різні вимоги для виробників щодо сировини та

технології виробництва оцту та його замінників.

- (34) Також Державне підприємство «Житомирський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» листом від 27.05.2016 № 0598/11 повідомило, що загальна та власна назва продукції, що вказується на етикетках, передбачена нормативним документом, на який робиться посилання на маркуванні. Це може бути державний стандарт (ДСТУ), міждержавний стандарт (ГОСТ), стандарт організації України (СОУ) або технічні умови (ТУ). Зокрема, на оцет із харчової сировини поширюється національний стандарт ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови». Згідно із цим нормативним документом для виробництва оцту не передбачено використання «кислоти оцтової синтетичної харчової». Також Головне управління Держпродспоживслужби в Житомирській області зазначило, що оцтом може називатися лише продукт з харчової сировини, а саме: оцет яблучний, винний, спиртовий та спиртовий ароматизований (лист від 26.09.2018 № 02-01/5227).
- (35) Міністерство аграрної політики та продовольства України листом від 01.07.2016 № 37-20-10/10099, адресованим Антимонопольному комітету України, повідомило, що вимоги до маркування харчових продуктів встановлені Технічним регламентом, яким передбачено, що назва харчового продукту повинна бути зрозумілою для споживача, конкретно та точно характеризувати продукт, розкривати його природу, походження, надавати можливість відрізнити певний вид харчового продукту від інших аналогічних видів харчових продуктів. При цьому назва харчового продукту повинна відповідати назві, установленій нормативно-правовими актами, а в разі їх відсутності – установленій нормативними документами, або відповідати усталеним назвам харчових продуктів, що застосовуються в країні, а в разі їх відсутності – як назва харчового продукту застосовується опис продукту, а в разі потреби – і опис його застосування, який є досить точним для того, щоб надати покупцеві можливість визначити вид продукту харчування і відрізнити його від інших аналогічних продуктів.
- (36) Додатково Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (лист від 29.06.2016 № 60-1-4-2-14/4658, адресований Антимонопольному комітету України) у зв'язку з багатократністю порушення питання щодо неправильного маркування оцту, зазначили, що до 2013 року позначення ТУ на оцти здійснювалися відповідно до Державного класифікатора продукції та послуг 016-97, який містив поняття «оцет столовий» у категорії «замінники оцту» (15.87.11.902). Зазначений класифікатор наказом Держспоживстандарту від 11.10.2010 № 457 скасовано і з 01.01.2013 діє новий класифікатор ДК 016:2010, відповідно до якого існують лише два поняття: оцти та замінники оцту, виготовлені з вина (10.84.11-30.00) та оцет і замінники оцту (крім виготовлених з вина) (10.84.11-90.00). Отже, немає норми, яка б допускала існування поняття «оцет столовий». Однак СОУ 15.87-37-411:2006 передбачається, що залежно від технології виробництва оцет поділяється на «столовий» та «столовий ароматизований», що суперечить чинному ДК 016:2010.

4.1. Спосіб викладення інформації Відповідачем

- (37) У ході виконання доручень в. о. Голови Антимонопольного комітету України, та розгляду справи Відділенням було надіслано Товариству вимоги про надання інформації, у відповідь на які Товариство надало інформацію листами від 25.08.2016 № 455/8 (вх. Відділення № 1.29.3/39 від 31.08.2016), від 05.12.2016 б/н (вх. Відділення № 1.29.3/50 від 13.12.2016), від 09.01.2018 № 10/1 (вх. Відділення № 1.2913/1ДСК від 11.01.2018), від 08.10.2018 б/н (вх. Відділення № 56-01/23КІ від 11.10.2018),

від 12.08.2019 б/н (вх. Відділення № 56-01/81КІ від 19.08.2019) (усі вказані листи Товариства та додатки до них містять інформацію з обмеженим доступом (комерційну таємницю)).

- (38) Інформація з обмеженим доступом).
- (39) Інформація з обмеженим доступом).
- (40) Інформація з обмеженим доступом).
- (41) Інформація з обмеженим доступом).
- (42) Інформація з обмеженим доступом).
- (43) Інформація з обмеженим доступом).
- (44) Інформація з обмеженим доступом).
- (45) Інформація з обмеженим доступом).
- (46) Інформація з обмеженим доступом).
- (47) Інформація з обмеженим доступом).
- (48) Інформація з обмеженим доступом).
- (49) Інформація з обмеженим доступом).
- (50) Інформація з обмеженим доступом).
- (51) Інформація з обмеженим доступом).
- (52) За повідомленням ФОП Токар О.В. (інформація з обмеженим доступом).
- (53) Інформація з обмеженим доступом).
- (54) Інформація з обмеженим доступом).
- (55) Аналіз отриманої інформації від торговельних мереж щодо з'ясування обставин у справі показав, зокрема, таке.
- (56) ТОВ ФІРМА «ПОСАД» (інформація з обмеженим доступом).
- (57) У торговельній мережі ТОВ «Восторг» (інформація з обмеженим доступом).
- (58) ТОВ «СУМСЬКИЙ ОЛІМП» (інформація з обмеженим доступом).
- (59) ТОВ «ЕКОТРЕЙД-2016» та ТОВ «ТРЕЙДМАР» зазначили, що продукція виробництва Товариства з позначенням на етикетці «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» протягом 2016 – січня – вересня 2018 року реалізовувалася в магазинах товариств відповідно в м. Харків та, крім м. Харків, в м. Кривий Ріг та в Полтавській області: м. Зіньків, смт Чутове. У більшості магазинів протягом зазначеного періоду також реалізовувалася оцтова продукція інших виробників. Рішення щодо придбання продукції виробництва Товариства засновано на тому, що продукція дешевша за продукцію інших виробників, марка продукції є регіональним брендом. При цьому ТОВ «ЕКОТРЕЙД-2016» та ТОВ «ТРЕЙДМАР» повідомили, що вказана продукція Товариства не користується кращим попитом у торговельній мережі порівняно з подібною продукцією інших виробників.
- (60) ПП «БЕЛІНОР» протягом 2016 – 2017 років придбавало оцтову продукцію виробництва Товариства для подальшої реалізації у власній торговельній точці в смт Пісочин Харківської області (31.12.2017 власником підприємства вирішено припинити діяльність магазину). Рішення щодо придбання для подальшої реалізації саме продукції виробництва Товариства прийнято у зв'язку з тим, що керівництво намагалося забезпечити в магазині широкий асортимент продукції різних виробників, але вказана продукція кращим попитом у населення не користується.
- (61) ТОВ «СІГМАСТЕЛС» зазначило, що вказана продукція виробництва Товариства

реалізується в супермаркеті «РОСТ» у м. Харків, поряд із цією продукцією реалізується подібна продукція інших виробників. При цьому, за інформацією ТОВ «СІГМАСТЕЛС», продукція виробництва Товариства користується кращим попитом у покупців, саме тому й було прийнято рішення щодо придбання для подальшої реалізації вказаної продукції. Протягом 2016 – січня – вересня 2018 року ціна на оцтову продукцію виробництва Товариства становила від 6,60 грн/шт. до 14,26 грн/шт., інших виробників – від 6,42 грн/шт. до 14,22 грн/шт.

- (62) Також оцтова продукція виробництва Товариства реалізується в магазинах ТОВ «РЕСПЕКТПЛЮС» (м. Харків), у 2017 році реалізовано 4 331 пляшку, протягом січня – вересня 2018 року – 3 329 пляшок; СУАП «Європоль» (м. Харків), у 2017 році реалізовано 4 519 пляшок, протягом січня – вересня 2018 року – 3 649 пляшок; ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» (м. Харків), яким протягом 2017 – січня - вересня 2018 року реалізовано 7 769 пляшок; ТОВ «СУЧАСНИЙ МОДЕРН» (м. Харків), яким, зокрема, кінцевому споживачеві через супермаркети протягом 2017 – січня – вересня 2018 року реалізовано 14 133 пляшки; ТОВ «СТОРМАК», протягом 2017 року та січня – вересня 2018 року реалізовано 1 820 пляшок; ТОВ «Дівія Трейд» (інформація з обмеженим доступом).

- (63) ТОВ «ФОРА» повідомило (інформація з обмеженим доступом).

4.2. Обставини справи, встановлені за результатами дослідження діяльності інших суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку оцтової продукції, виробленої із синтетичної оцтової кислоти

- (64) Ринок оцтової продукції, виробленої із синтетичної оцтової кислоти, в Україні є висококонкурентним, у торговельних мережах України (як регіональних, так і в міжрегіональних) ця продукція зазвичай представлена різними торговельними марками (зразки етикеток продукції, до прикладу, наводяться на фотокопії 4).

Фотокопія 4

(65) Як видно з наведених на фотокопії 4 етикеток продукції, ідентичної з тією, яку виготовляє Товариство (тобто у всіх випадках продукти виготовлені із синтетичної сировини), слово «оцет», зокрема у словосполученнях, відсутнє.

(66) Товариство під час здійснення діяльності на ринку оцтової продукції перебуває з іншими учасниками ринку в конкурентних (у територіальних межах Харківської області) та потенційно конкурентних (у територіальних межах України) відносинах.

4.3. Обставини справи, встановлені за результатами опитування споживачів

(67) На виконання доручення Голови Комітету територіальними відділеннями Комітету проведено опитування думки споживачів щодо розуміння ними позначення на етикетці «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової».

(68) Загальна кількість респондентів – 239 осіб.

(69) Аналіз варіантів відповідей на запропоновані питання анкети опитування показав таке.

(70) На питання: «Чи є Ви споживачем оцту?» ствердно відповіли 90,4 %.

(71) 80,8 % опитаних вважають, що оцтом може називатися продукт, одержаний з натуральної харчової сировини (етилового ректифікованого спирту з харчової сировини, яблучних та виноградних виноматеріалів, зброджених соків тощо) методом окислення (аеробного) оцтовокислими бактеріями.

(8) 84,9 % опитаних вважають, що продукт, одержаний з натуральної харчової сировини (етилового ректифікованого спирту з харчової сировини, яблучних та виноградних виноматеріалів, зброджених соків тощо) методом окислення (аеробного) оцтовокислими бактеріями, та продукт, одержаний шляхом розведення водою питною кислоти оцтової синтетичної харчової до необхідної концентрації без або з

додаванням ароматизаторів чи добавок, – це різні продукти в частині споживчих властивостей, якості.

- (72) 89,1 % опитаних вважають, що продукт, одержаний з натуральної харчової сировини (етилового ректифікованого спирту з харчової сировини, яблучних та виноградних виноматеріалів, зброджених соків тощо) методом окислення (аеробного) оцтовокислими бактеріями має кращі споживчі властивості, кращу якість, ніж продукт, одержаний шляхом розведення водою питною кислотою оцтової синтетичної харчової до необхідної концентрації без або з додаванням ароматизаторів чи добавок.
- (73) 72,8 % опитаних вважають, що в назві продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» об'єднано поняття оцту та продукту, що не є оцтом.
- (74) 54,0 % опитаних не вважають доцільним використання на етикетці продукту, який виготовлений з двох інгредієнтів: води питної та синтетичної оцтової кислоти харчової концентрованої, слова «оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової».
- (75) 72,8 % опитаних зазначили, що інформація на етикетці продукту у вигляді напису «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» може вплинути на їх намір щодо придбання такого продукту.
- (76) На питання: «Чи може, на Вашу думку, слово Оцет у назві продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», який виготовлений з двох інгредієнтів: води питної та синтетичної оцтової кислоти харчової концентрованої, ввести Вас в оману при виборі такого продукту відповідно до своїх потреб?» ствердно відповіли 63,6 % опитаних.
- (77) Серед опитаних переважають жінки – 64 %, вік респондентів становить 19 – 67 років, респонденти мають переважно вищу освіту – 75 % та мешкають в обласному центрі або місті.

4.4. Ставлення інших учасників ринку виробництва та/або реалізації оцтових продуктів до поширення на етикетках продукції інформації у вигляді напису «Оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової»

- (78) Під час розслідування у справі, з метою з'ясування ставлення інших учасників ринку виробництва та/або реалізації оцтових продуктів до поширення на етикетках продукції інформації у вигляді напису «Оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», у той час як продукт виготовляється не з натуральної харчової сировини, а із синтетичної оцтової кислоти харчової концентрованої, Відділенням надіслані звернення до суб'єктів господарювання – учасників ринку, продукція яких (у тому числі та, що вироблена на замовлення під торговельними брендами замовників) реалізувалася, зокрема, у тих же територіальних межах, що й Товариства.
- (79) Опитані учасники ринку висловилися про недопустимість таких дій.
- (80) Так, на думку ТОВ «ПРОДЛОГІСТИКА» (регіони реалізації: Сумська, Донецька, Полтавська, Харківська, Дніпропетровська, Київська, Черкаська, Одеська та Запорізька області), споживач, під час придбання цього товару, оглядаючи етикетку, повинен чітко розуміти, який саме продукт він споживає: з натуральної харчової сировини або із синтетичної оцтової кислоти харчової концентрованої. Важливо, щоб кінцевий споживач міг отримати достовірну інформацію від маркування оцтового продукту та зробити правильний вибір для себе. Також Товариство вважає, що суб'єкт господарювання такими діями може досягнути неправомірних переваг у конкуренції порівняно з іншими учасниками ринку, у яких маркування подібних продуктів, виготовлених із синтетичної оцтової кислоти, харчової, не містить

позначення «Оцет» на етикетках продукції. Крім того, Товариство вважає, що ринок оцту з натуральної сировини відрізняється від ринку оцтових продуктів, виготовлених із синтетичної оцтової кислоти харчової концентрованої, за колом споживачів. Споживачів, які піклуються про своє здоров'я та обирають натуральні продукти харчування, у тому числі й оцет із натуральної харчової сировини, стає все більше, а дії суб'єктів господарювання щодо «некоректного» маркування оцтової продукції можуть ввести споживачів в оману.

- (81) ТОВ ФІРМА «ОЛІС» (регіон реалізації – територія України) вважає, що зазначення виробником на етикетці інформації у вигляді словосполучення «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» не є коректним з тієї підстави, що продукт, який виготовляється не методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями з натуральної сировини, не є оцтом.
- (82) ТОВ «МЕТРО Кеш енд Кері Україна» (регіони реалізації, зокрема м. Харків) зазначило, що в Україні натуральний оцет виготовляють відповідно до національного стандарту ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови», разом із тим, стандартом Міністерства аграрної політики та продовольства України «Замінники оцту, одержані з оцтової кислоти. Технічні умови. СОУ 15.87-37-411:2006» передбачено право виробляти замінники оцту шляхом розведення водою харчовою оцтовою кислотою із застосуванням запашних речовин чи без. Товари, виготовлені відповідно до зазначених вище стандартів, мають зовсім інші технології виробництва та склад, тому є різними товарами. А відповідно до вимог Технічного регламенту споживач має отримати точну й повну інформацію про товар, оскільки вона може бути вирішальною для здійснення ним вибору під час придбання того чи іншого товару. Отже, розміщення на етикетці продукції власного виробництва в назві слова «Оцет» може ввести споживачів в оману щодо споживчих властивостей цього продукту. Тому, коли існує можливість виробляти замінник оцту, це має бути зазначено на етикетці відповідно до зазначених вище вимог. Також, на думку товариства, є вірогідність досягнення неправомірних переваг у разі поширення на етикетках продукції власного виробництва інформації у вигляді напису «Оцет» порівняно з іншими учасниками ринку, у яких маркування подібних продуктів не містить позначення «Оцет», оскільки синтетична оцтова кислота, зважаючи на процес її виробництва, є дешевшою за оцет із харчової сировини. Отже, поширення на етикетках продукції інформації «Оцет», у той час як ця продукція не є оцтом з харчової сировини, та поширення таким способом неточних відомостей щодо назви товару та його споживчих властивостей, можуть ввести в оману покупців (споживачів, сприймаючи інформацію на етикетці продукції у вигляді слова «Оцет», можуть ідентифікувати цей товар як оцет з харчової сировини) та вплинути на їх наміри щодо придбання саме цього товару, а також призвести до отримання неправомірних переваг у конкуренції.
- (83) ФОП Козуб Ю.Г. (регіони реалізації: Полтавська, Сумська, Харківська обл.) зазначив, що поширення на етикетці продукції власного виробництва інформації у вигляді напису «Оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» є неправильним, але, оскільки виробником було в обов'язковому порядку в назві продукту зазначено «з кислоти оцтової синтетичної», то вказане маркування хоч і є неточним, але не може вплинути на наміри осіб (кінцевих споживачів) щодо придбання цього продукту, оскільки виробник попередив споживачів про «ненатуральність» складу.
- (84) ТОВ Компанія «КАМА» (регіони реалізації, зокрема, м. Харків, м. Суми) вважає, що потрібно відрізняти продукт, вироблений із синтетичної оцтової кислоти, від натуральних зброджених плодово-ягідних оцтів. Покупець повинен чітко розуміти,

що перед ним: просто нешкідливий продукт, дозволений до застосування – розчин синтетичної оцтової кислоти, чи корисний своїми властивостями, більш дорогий натуральний оцет, отриманий методом оцтовокислого зброджування виноматеріалів та соків. Враховуючи той факт, що розчин синтетичної кислоти коштує значно дешевше аналога натурального оцту, отриманого з харчової сировини, це може мати перевагу під час здійснення вибору споживачем. Також товариство вважає, що споживач України повинен чітко розуміти різницю в поняттях: оцет – це натуральний оцет, отриманий методом зброджування, оцтова кислота Столова – водний розчин синтетичної оцтової кислоти.

- (85) ПАТ «Сумський завод продтоварів» (регіони реалізації: Сумська, Харківська та Київська обл.) вважає, що «дії суб'єкта ринку оцтової продукції, які мають на етикетках текстову інформацію з написом «Оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», дають неправомірну характеристику продукту ... продукт, який виготовлений із кислоти оцтової синтетичної харчової, не може бути названий оцтом». Суб'єкт господарювання, який маркує продукт, виготовлений із синтетичної оцтової кислоти харчової, як «Оцет», може мати переваги в реалізації продукції, оскільки споживачі сприйматимуть продукт як більш якісний та натуральний, ніж замінники оцту.
- (86) ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика» (регіон реалізації, зокрема, Київська обл.) вважає, що при використанні суб'єктами господарювання назви продукту «Оцет» (коли у складі продукту міститься кислота оцтова синтетична харчова) досягається перевага в конкуренції над іншими учасниками ринку, у яких маркування подібних продуктів не містить позначення «Оцет». Покупець швидше віддасть перевагу продукту з назвою «Оцет», ніж з іншою назвою.
- (87) Тобто, позначення на етикетці продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» виробництва Товариства, внаслідок обраного способу викладення, містить неправдиву інформацію щодо назви та споживчих властивостей цього продукту, що може призвести до унеможливлення визначення покупцем справжнього призначення продукту та придбання продукту, що не є оцтом (замінника оцту), будучи впевненим, що придбано оцет. Зазначене є поширенням інформації, що вводить в оману невизначене коло осіб.
- (88) Отже, з огляду на вищевикладене, дії Товариства у вигляді поширення на етикетках продукту інформації «оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», в той час як ця продукція не є оцтом з харчової сировини, та поширення таким способом неправдивих відомостей щодо назви товару та його споживчих властивостей внаслідок обраного способу викладення можуть призвести до отримання неправомірних переваг перед іншими учасниками ринку виробництва оцтів.
- (89) У своїх листах, адресованих Відділенню, Товариство неодноразово зазначало, що, маркуючи свою продукцію «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», не порушує нормативного документа – ТУ У 15.8-32339338-002-2009 (із Зміною № 001:2013) «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової», вищевказані етикетки містять не лише слово «Оцет» (вилучене з контексту етикетки), а єдиний змістовий вираз – «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової».
- (90) За поясненнями Товариства, згідно з абз. другим п. 7 Технічного регламенту, назва харчового продукту повинна відповідати назві, у тому числі установлених нормативними документами. Продукт «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» виготовляється відповідно до нормативного документа ТУ У 15.8-323393338-002-2009 та Зміни № 001:2013. Згадане ТУ У має назву «Оцет з кислоти оцтової синтетичної

харчової», саме тому вказана назва і використовується на етикетці.

- (91) ТУ У 15.8-323393338-002-2009 із Зміною перевірено на відповідність законодавству (ДП «Харківстандартметрологія») та допущено до використання спеціалізованою державною організацією як такі, що відповідають вимогам чинного законодавства, у тому числі і в частині маркування.
- (92) Відповідно до вказаного документа із Зміною текст маркувальних реквізитів на етикетці містить найменування оцту із зазначенням природи походження сировини, з якої його виготовлено.
- (93) Тому Товариство вважає, що «споживач жодним чином не вводиться в оману, адже етикетка містить як позначення природи походження сировини (синтетична), так і назву сировини (кислота оцтова харчова)».
- (94) На думку Товариства, правомірність позиції ТОВ «НВМЖК» підтверджують державні органи. Так, відповідно до згаданого вище листа Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) № 60-1-4-2-14/4658 від 29.06.2016, адресованого Антимонопольному комітету України (копію листа Товариство отримало від Антимонопольного комітету України на відповідний запит про надання публічної інформації) *«Статтею 5 розділу 1 Закону України «Про стандартизацію» від 05 червня 2014 року № 1315-УІІ передбачено принцип добровільного застосування національних стандартів. Суб'єкти господарювання не обмежені у виборі нормативних документів, згідно з вимогами якими виробляють продукцію. Окрім ДСТУ 2450:2006 «Оцти з харчової сировини. Загальні технічні умови» та стандарту Мінагрополітики СОУ 15.87-37-411:2006 «Замінники оцту, одержані з оцтової кислоти. Технічні умови», оператори можуть використовувати міждержавні стандарти ГОСТ 6968-76 «Кислота уксусная лесохимическая. Технические условия», ГОСТ 18270-72 «Кислота уксусная особой чистоты. Технические условия», ГОСТ 19814-74 «Кислота уксусная синтетическая и регенерированная. Технические условия», а також власні технічні умови, якими, серед іншого, також встановлюються вимоги до маркування. Таким чином, маркування оцту в частині назви здійснюється відповідно до вимог, встановлених в нормативних документах».*
- (95) Із цього Товариство робить висновок: (інформація з обмеженим доступом).
- (96) Товариство звертає увагу на те, що відповідно до законодавства у сфері стандартизації (Закон України «Про стандартизацію», ДСТУ 1.5:2003 «Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів» тощо) технічні умови розробляються, якщо їх розроблення передбачено законодавством або вони необхідні для забезпечення виконання вимог законодавства; за відсутності національних та (або) міждержавних стандартів на розроблювальну продукцію або за необхідності конкретизації їх вимог; за необхідності доповнення та (або) посилення вимог чинних національних та (або) міждержавних стандартів на цю продукцію. У таких ТУ мають бути лише вимоги, відмінні від установлених цими стандартами, не повторюючи вже регламентованих норм та положень. Неприпустимо вводити в ТУ положення, що призводять до зниження якості продукції або ускладнюють її ідентифікацію.
- (97) (Інформація з обмеженим доступом).
- (98) У листі від 25.06.2018 б/н (вх. Відділення № 56-01/969 від 27.06.2018) Товариство зазначило, зокрема, що аргументи й доводи, викладені в багатьох листах Відділення щодо можливості неврегульованості використання / невикористання слова «оцет» у назвах, свідчать «про наявність неврегульованості на нормативному рівні порядку використання оцтів натуральних та оцтів з кислоти оцтової синтетичної харчової».

Тобто, вказана проблема не є питанням виключно виробників оцту та Антимонопольного комітету України. Листом від 19.07.2018 Товариство звернулося до Відділення з проханням надати найменування та код ЄДРПОУ виробників оцтів та оцтових продуктів, щодо яких Відділенням у рамках доручення в. о. Голови Комітету від 28.04.2016 № 13-02/184 було здійснено контрольні заходи щодо дотримання вимог чинного законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, для «належної координації ключових виробників оцтів із Мінагрополітики у сфері ринків оцтів, ... можливості проведення «круглих столів», координаційних рад, конференцій з виробниками оцтів, вироблення спільних конструктивних пропозицій...». При цьому у листі зазначено, що Товариство має надію на те, що робота Мінагрополітики буде продовжена та спільними зусиллями Антимонопольного комітету України та Мінагрополітики буде наведено лад на ринку оцтів та все ж таки будуть вжиті всі заходи щодо усунення навіть найменшої можливості введення в оману споживачів.

- (99) Вищезазначені заперечення не беруться до уваги, оскільки розроблені технічні умови повинні відповідати вимогам закону, у тому числі законодавству про захист від недобросовісної конкуренції, а не використовуватися як підстава для його порушення. Крім того, у рамках провадження у справі № 3.4-42/2016 розглядається питання щодо притягнення Товариства до відповідальності за порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, а не за порушення у сфері стандартизації.
- (100) Отже, у назві продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» об'єднано поняття оцту та продукту, що не є оцтом, оскільки такий продукт виготовляється з кислоти оцтової синтетичної харчової. Слово «Оцет» не може бути складовою частиною назви продукту, який за своєю природою є замінником оцту, як би він не називався. Оцет та продукт, виготовлений із синтетичної оцтової кислоти харчової, – це різні продукти і пропонування до реалізації другого з них з використанням назви першого може ввести споживачів в оману під час вибору ними харчового продукту відповідно до своїх потреб та надати Товариству неправомірні переваги в конкуренції порівняно з учасниками ринку, маркування продуктів яких не вводить в оману споживачів.
- (101) (Інформація з обмеженим доступом).
- (102) (Інформація з обмеженим доступом).
- (103) (Інформація з обмеженим доступом).
- (104) (Інформація з обмеженим доступом).
- (105) (Інформація з обмеженим доступом).
- (106) (Інформація з обмеженим доступом).

4.5. Загальні висновки щодо вчинення Відповідачем дій, кваліфікованих як недобросовісна конкуренція

- (107) Встановленими у справі обставинами, в їх сукупності, доводиться, що дії Товариства, які полягали в повідомленні до 2019 року невизначеному колу осіб на споживчих етикетках продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» неправдивих відомостей щодо назви продукту (твердження «Оцет»), який містив у складі кислоту оцтову синтетичну харчову, внаслідок обраного способу викладення, та могли вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання, є порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (108) На подання з попередніми висновками від 04.01.2019 № 56/1-пв/к та від 09.09.2019 № 56-03/61п у справі міркувань від Заявника на адресу Відділення не надходило.
- (109) На подання з попередніми висновками від 04.01.2019 № 56/1-пв/к та 09.09.2019 № 56-03/61п у справі Відповідач надав свої заперечення листами від 28.01.2019 № 28 (вх. Відділення № 56-01/11КІ від 30.01.2019) «Пояснення на Подання № 56/1 пв/к від 04.01.2019 року» та від 19.09.2019 № 629/9 (вх. Відділення № 56-01/89КІ від 24.09.2019) «Пояснення на Подання № 56-03/61п від 09.09.2019 року», зміст яких зводиться до такого.
- (110) 1. (Інформація з обмеженим доступом). На це варто зауважити, що в ході розгляду справи досліджувалася продукція одного виробника, а саме Товариства, а той факт, що в заяві порушувалося питання лише щодо одного продукту, не обмежує орган Антимонопольного комітету України, як це і впливає зі змісту доручення в.о. Голови Антимонопольного комітету України від 08.08.2016 № 08-01/210-АМ, у праві дослідження усієї продукції того ж виробника, на етикетках якої міститься позначення «Оцет».
- (111) 2. (Інформація з обмеженим доступом). Вищезазначені заперечення не беруться до уваги, оскільки розроблені технічні умови повинні відповідати вимогам закону, у тому числі законодавству про захист від недобросовісної конкуренції, а не використовуватися як підстава для його порушення. Крім того, у рамках провадження у справі розглядається питання щодо притягнення Товариства до відповідальності за порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, а не за порушення у сфері стандартизації.
- (Інформація з обмеженим доступом). На це необхідно зауважити, що продукт, який виготовляється не методом аеробного окислення оцтовокислими бактеріями з натуральної сировини, як це передбачено вказаним ДСТУ 2450:2006, не є оцтом, тому маркування продукту, виготовленого із синтетичної оцтової кислоти, не повинно містити позначення «Оцет» на етикетці. Натомість Товариство власний продукт, виготовлений не з натуральної сировини, маркувало саме позначенням «Оцет» у словосполученні «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової».
- (112) 3. (Інформація з обмеженим доступом). Такі заперечення не беруться до уваги, оскільки в ході розгляду справи адміністративною колегією Відділення Товариству були надані рекомендації припинити дії, що містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а не «відхилитись від ТУ У».
- Маркування відповідно до пункту 38 статті 1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» [№ 1602-VII від 22.07.2014](#)) – це слова, описи, знаки для товарів і послуг, назва торгової марки, зображення чи символи, що стосуються харчових продуктів і розміщені на будь-якій упаковці, етикетці (стікері), споживчій тарі, контретикетці, кольєретці, ярлику, пробці, листку-вкладиші, документі, повідомленні, інших елементах упаковки, що супроводжують чи належать до таких харчових продуктів. Статтею 39 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» передбачено: обіг харчових продуктів, маркування яких не відповідає вимогам законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, забороняється; маркування харчових продуктів повинно забезпечувати споживача інформацією, яка надає йому можливість здійснити вибір харчового продукту відповідно до потреб споживача, вимоги до маркування харчових продуктів, визначених в інших нормативно-правових актах, не можуть суперечити

положенням цієї статті. Відповідно до статті 15 [Закону України «Про захист прав споживачів»](#) споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Інформація повинна бути надана споживачеві до придбання ним товару чи замовлення роботи (послуги). Нормативно-правовими актами, в тому числі технічними регламентами, можуть бути встановлені додаткові вимоги до змісту інформації про продукцію. Згідно з пунктами 5 і 6 Технічного регламенту, який був чинним на період поширення Товариством інформації, що вводить в оману щодо оцтового продукту, маркування харчових продуктів та способу, яким його виконують, не повинні вводити в оману споживача стосовно характеристик харчового продукту, зокрема його природи, ідентичності, властивостей, стану, складу, кількості, часових характеристик придатності (зберігання), походження, способу виробництва чи одержання. Вимоги до маркування харчових продуктів повинні забезпечувати надання споживачу необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про харчовий продукт. У маркуванні, оформленні, рекламуванні харчових продуктів забороняється використання будь-якої інформації, яка вводить в оману споживача або містить інформацію щодо властивостей харчового продукту, яких у нього немає. З огляду на зазначене, посилення Товариства на лист Держпродспожислужби від 29.06.2016 № 60-1-4-2-14/4658 та на лист Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.07.2016 № 37-20-10/10099 жодним чином не спростовує факту порушення Товариством приписів і положень нормативно-правових актів, а саме: Законів України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про захист прав споживачів», Технічного регламенту, оскільки, з точки зору правовідносин, вони мають більшу юридичну силу, ніж локальні (відомчі) нормативні акти. Отже, розроблені виробником продукції ТУ повинні відповідати вимогам закону, а не використовуватись як підстава для його порушення. Не відповідають закону положення ТУ, що передбачають можливість вибору інгредієнта – у цьому випадку сировини кислота оцтова синтетична під час виробництва продукції, у той час як у своїй назві (маркуванні) продукція, яка виробляється на підставі таких ТУ, містить посилення на термін (оцет), що передбачає іншу сировину та інший спосіб виробництва. Аналогічна правова позиція міститься в постанові Вищого господарського суду України від 26.02.2013 у справі № 17/5005/5821/2012.

При складанні подань з попередніми висновками у справі Відділення ніяких «сумнівних інтернет-ресурсів» не використовувало.

- (113) 4. (Інформація з обмеженим доступом). На це варто зауважити, що «маркетингові заходи та способи стимулювання збуту» будь-якого виробника не повинні порушувати в тому числі законодавство про захист від недобросовісної конкуренції. Щодо згаданого Товариством вислову «замінник оцту», то в наведеному словосполученні увага акцентується на першому слові – замінник (оцту), власне так, як і у випадку з назвою продукції Товариства – оцет (з кислоти оцтової синтетичної харчової). Тобто, порівнювати спосіб використання слова «оцет» (у давальному відмінку у першому випадку та в називному – у другому) недоречно. Крім того, наведені в поданні етикетки не подано як «взірець для наслідування», такі етикетки засвідчують розуміння та готовність виробників вживати заходів щодо недопущення проявів недобросовісних практик.

(Інформація з обмеженим доступом). Вказаний висновок Товариства є хибним. Продукція Товариства ідентична тій, що наявна в торговельній мережі, етикетки якої подано на фотокопії 4 рішення, оскільки має ознаки одного (подібного, аналогічного) товару, виходячи, зокрема, з подібності споживчих характеристик: функціонального

призначення (споживна властивість, що обумовлює використання товару за його призначенням), фізичних характеристик (у складі продукції кислота оцтова синтетична), подібності якісних показників (9 % оцтової кислоти). Крім того, вказана продукція має (може мати) спільну групу споживачів.

- (114) 5. (Інформація з обмеженим доступом). Такі міркування не беруться до уваги, оскільки, як зазначалося вище, розроблені технічні умови повинні відповідати вимогам закону, у тому числі законодавству про захист від недобросовісної конкуренції, а не використовуватися як підстава для його порушення. Відповідно до статті 4 Закону України «Про стандартизацію» метою стандартизації в Україні в тому числі є: забезпечення охорони життя та здоров'я; забезпечення прав та інтересів споживачів, на основі відповідності національних стандартів та кодексів усталеної практики законодавству, дотриманні міжнародних та регіональних правил і процедур стандартизації. Згідно із статтею 16 Закону України «Про стандартизацію» підприємства, установи та організації мають право у відповідних сферах діяльності та з урахуванням своїх господарських і професійних потреб організовувати та виконувати роботи із стандартизації, зокрема, розробляти, приймати, перевіряти, переглядати та скасовувати стандарти, кодекси усталеної практики, технічні умови і зміни до них, установлювати процедури їх розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та застосування. Відповідно до пункту 4.3 розділу 4 [СОУ КЗПС 74.9-02568182-003:2016](#) (Технічні умови України. Настанови щодо типової побудови, викладення, оформлення, позначення, прийняття та надання чинності) Технічні умови розробляються: якщо їх розроблення передбачено законодавством або вони необхідні для забезпечення виконання вимог законодавства; за відсутності національних та (або) міждержавних стандартів на розроблювану продукцію або за необхідності конкретизації їхніх вимог; за необхідності доповнення та (або) посилення вимог чинних національних та (або) міждержавних стандартів на цю продукцію. Технічні умови розробляються за рішенням розробника та (або) виробника продукції або на вимогу замовника (споживача) продукції. При цьому вони не повинні протирічити обов'язковим стандартам, що поширюються на цей виріб. Сформульовані в ТУ вимоги повинні бути не нижче, ніж технічні характеристики й показники для відповідних груп товарів, на які ДСТУ. Вимоги до ТУ викладені у ДСТУ — Н 1.3:2015 «Національна стандартизація. Настанова. «Технічні умови України. Настанови щодо розроблення». У цій настанові подано методичні рекомендації щодо розроблення, побудови, викладання, оформлення, позначення технічних умов на продукцію, процеси, послуги, а також щодо надання їм чинності, перевірки, перегляду, внесення змін та скасування. Цю настанову можуть застосовувати суб'єкти господарювання – резиденти України (підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці), що здійснюють стандартизацію, незалежно від форм власності, відомчої належності та видів діяльності. Метою розроблення цієї настанови є створення умов для змістовної та формальної уніфікації технічних умов відповідно до ДСТУ 3843. Отже, технічні умови України – це стандарт підприємства на продукцію, який містить всю найважливішу інформацію для виробництва, в якому встановлюються вимоги до продукції, призначеної до самостійного постачання, у тому числі вимоги до маркування (які регулюють відносини між виробником і споживачем), що забезпечує її якість і безпеку. Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» встановлені чіткі вимоги до маркування, зокрема, частиною дев'ятою статті 39 цього Закону передбачено, що вимоги до маркування харчових продуктів, визначених в інших нормативно-правових актах, не можуть суперечити положенням цієї статті. Статтею 10 Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20.03.1883, яка була ратифікована Україною 25.12.1991, передбачено, що актом недобросовісної

конкуренції вважається будь-який акт конкуренції, що суперечить чесним звичаям у промислових і торговельних справах, зокрема, підлягають забороні вказівки чи твердження, використання яких при здійсненні комерційної діяльності може ввести громадськість в оману щодо характеру, способу виготовлення, властивостей, придатності до застосування чи кількості товарів. Отже, можна зробити висновок, що Товариство, розробивши Технічні умови «Оцет столовий» (ТУУ 15.8-32339338-002:2009), використало досягнення та напрацьовану репутацію продукції з традиційною назвою «Оцет», що виготовляється відповідно до рецептури, яка передбачена державним стандартом ДСТУ 2450:2006 «Оцет з харчової сировини. Загальні технічні умови». Товариство, використовуючи на етикетці продукції, виготовленої за ТУУ 15.8-32339338-002:2009, позначення «Оцет», вводить потенційних споживачів в оману та може отримати неправомірні переваги в конкуренції, оскільки відома традиційна назва є практично підтвердженням якості та смакових властивостей цієї продукції. Отже, Відділення, враховуючи вимоги, що передбачені ст. 10 Паризької конвенції «Про охорону промислової власності», а також вимоги чинної нормативно-правової бази, дало належну оцінку встановленим у справі № 3.4-42/2016 обставинам та дійшло обґрунтованого висновку про наявність у діях Товариства ознак складу правопорушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», оскільки Товариство поширювало на етикетках продукції власного виробництва назву «Оцет», що могло створити в потенційного споживача уявлення про споживчі властивості та смакові характеристики, які притаманні продукції традиційного асортименту із цією назвою.

- (115) 6. (Інформація з обмеженим доступом). Такі зауваження не беруться до уваги, оскільки термін дії ТУ У 15.8-32339338-002-2009 (із Зміною № 001:2013) до 02.12.2018. Тобто, розробник (Відповідач) при продовженні їх строку дії повинен вжити заходів щодо приведення документа у відповідність із вимогами законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, а не перекладати відповідальність на третіх осіб.
- (116) 7. (Інформація з обмеженим доступом). Такі заперечення не беруться до уваги. Так, спеціальним законодавством у сфері захисту економічної конкуренції не визначено вимог, яким має відповідати опитування споживачів. Крім того, правомірність висновків Відділення не пов'язує виключно з проведенням саме експертного дослідження, опитування потенційних споживачів не є єдиним та основним доказом порушення Товариством законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, а слугує лише підтвердженням висновків щодо наявності ознак такого порушення в розрізі сприйняття інформації, зазначеної на етикетках продукції Товариства, потенційними споживачами. Отже, твердження Відповідача є необґрунтованими, перекрученими та такими, що не відповідають фактичним обставинам проведеного дослідження та розслідування, адже Закон України «Про захист економічної конкуренції» та Правила розгляду заяв і справ не містять зазначення щодо обсягу, форм та достатності доказів у справах органів Антимонопольного комітету України. Також варто зауважити, що в опитуванні працівники Житомирського відділення Комітету, члени їх сімей, близькі, рідні, друзі, однокласники, участі не брали.
- (117) (Інформація з обмеженим доступом). Із вказаним міркуванням неможливо погодитись виходячи з такого. Недобросовісна конкуренція може мати місце виключно у стані конкуренції, тобто у стані змагання гравців ринку між собою за споживачів (з метою збільшення своєї частки на ринку). Так, стаття 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» визначає недобросовісну конкуренцію як будь-які дії у **конкуренції**, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності. Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист від недобросовісної

конкуренції» закон застосовується до відносин, у яких беруть участь суб'єкти господарювання у зв'язку з недобросовісною конкуренцією, у тому числі у разі вчинення ними дій за межами України, **якщо ці дії мають чи можуть мати негативний вплив на конкуренцію** на її території (стаття 2 закону). У свою чергу, економічна конкуренція (конкуренція) – **це змагання між суб'єктами господарювання** з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку (ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»). Правилами розгляду справ встановлено, що вони визначають окремі особливості порядку розгляду заяв, справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про захист від недобросовісної конкуренції органами Комітету відповідно до Законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про Антимонопольний комітет України». Так, за змістом статті 35 Закону України «Про захист економічної конкуренції» при розгляді справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (законодавство про захист економічної конкуренції ґрунтується на нормах, установлених Конституцією України, і складається із цього Закону, Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції», інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих Законів) органи Комітету збирають та аналізують документи, висновки експертів, пояснення осіб, іншу інформацію, що є доказом у справі, та приймають рішення у справі в межах своїх повноважень. Згідно зі статтею 41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» **доказами у справі можуть бути будь-які фактичні дані**, які дають можливість встановити наявність або відсутність порушення. Ці дані встановлюються такими засобами: поясненнями сторін і третіх осіб, поясненнями службових осіб та громадян, письмовими доказами, речовими доказами і висновками експертів. Збір доказів здійснюється Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями незалежно від місцезнаходження доказів. Для кваліфікації дій суб'єктів господарювання як недобросовісної конкуренції необов'язково з'ясовувати настання наслідків у формі відповідно недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (конкурентів, покупців) чи споживачів, зокрема через заподіяння їм шкоди (збитків) або іншого реального порушення їх прав чи інтересів, настання інших відповідних наслідків. Достатньо встановити сам факт вчинення дій, визначених законом як недобросовісна конкуренція, *або можливості настання зазначених наслідків у зв'язку з відповідними діями таких суб'єктів господарювання*. Отже, опитування учасників ринку оцтової продукції (виробництва та/або реалізації оцтових продуктів) важливе для встановлення причинно-наслідкового зв'язку між поширенням інформації, що вводить в оману, та отриманням (можливістю отримання) переваг у конкуренції в наслідок таких дій.

- (118) Отже, жоден законодавчий чи інший нормативний акт не виключає результати проведених опитувань, а також інформацію, отриману від третіх осіб (у цьому випадку реальних / потенційних конкурентів) із числа доказів у справі.
- (119) 8. (Інформація з обмеженим доступом). Пояснення Товариства стосовно прийняття ним рішення щодо реєстрації нової Зміни із новою назвою: «Розчин кислоти оцтової синтетичної харчової» беруться до уваги. Також заслуговує на увагу інформація про те, що проблема маркування оцтових продуктів потребує врегулювання на рівні держави. Таке врегулювання можливе, зокрема, шляхом вироблення спільних

конструктивних пропозицій із залученням центральних органів державної влади, у тому числі Мінагрополітики. Натомість, думка Товариства щодо упередженого ставлення до аргументів та доводів Товариства є хибною, оскільки в жодному листі, які надавало Товариство Відділенню, до складання подання з попередніми висновками у справі від 04.01.2019 № 56/1-пв/к, Товариство не зазначало про те, що ним прийнято рішення щодо зміни назви в Технічних умовах з «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» на «Розчин кислоти оцтової синтетичної харчової».

- (120) 9. (Інформація з обмеженим доступом). Таке твердження Товариства не береться до уваги, оскільки алогічна правова позиція, що міститься в постанові Вищого господарського суду України від 26.02.2013 у справі № 17/5005/5821/2012, полягає у питанні застосування розроблених виробником продукції ТУ, а не належить до виробництва конкретної продукції.
- (121) Тобто, на *подання* з попередніми висновками у справі Відповідач надав свої заперечення, які не спростовують факту вчинення порушення.

6. Остаточні висновки у справі

- (122) Отже, доказами, зібраними у справі, доводиться висновок про те, що дії Відповідача, які полягали в повідомленні до 2019 року невизначеному колу осіб на споживчих *етикетках* продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» неправдивих відомостей щодо назви продукту (твердження «Оцет»), який містив у складі кислоту оцтову синтетичну харчову, внаслідок обраного способу викладення, та могли вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання, є порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (123) Відповідно до статті 20 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» *вчинення дій*, визначених цим законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою відповідальність, передбачену цим законом.

7. Визначення розміру штрафу

- (124) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» *органи* Антимонопольного комітету України у справах про недобросовісну конкуренцію приймають обов'язкові для виконання рішення, зокрема, про визнання факту недобросовісної конкуренції, припинення недобросовісної конкуренції, накладення штрафу.
- (125) Згідно з частиною першою статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» вчинення суб'єктом господарювання дій, визначених як недобросовісна конкуренція, *тягне* за собою накладення штрафу у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (126) (Інформація з обмеженим доступом).
- (127) Під час визначення розміру штрафу враховано таке:
- порушення Товариством законодавства про захист від недобросовісної конкуренції Відділенням виявлено вперше;
 - Товариством вжито заходів щодо припинення порушення: 02.12.2018 прийнято рішення про реєстрацію нової Зміни до Технічних умов у ДП «Харківстандартметрологія» із

новою назвою: «Розчин кислоти оцтової синтетичної харчової».

Враховуючи викладене та керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 21, 27 і 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії товариства з обмеженою відповідальністю «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» (сmt Нова Водолага, Харківська обл., ідентифікаційний код 32339338), які полягали в повідомленні до 2019 року невизначеному колу осіб на споживчих етикетках продукту «Оцет з кислоти оцтової синтетичної харчової» неправдивих відомостей щодо назви продукту (твердження «Оцет»), який містив у складі кислоту оцтову синтетичну харчову, внаслідок обраного способу викладення, та могли вплинути на наміри цих осіб щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання, порушенням законодавства, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. За порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Ново-Водолажський масло-жировий комбінат» штраф у розмірі 250 000 (двісті п'ятдесят тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ